

הפורה בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י' תמוז תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין מד | דף הכולל: גיטין מה.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן ק"ג עד סעיף ד'.
מוסר: אהבת חסד - חלק א' פרק א' אות א' עד אות ג'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: "וכל הדעות" סוף ההקדמה

סיפר לי יהודי חסידי מעשה נפלא שקרה לו בשובו מאיטליה לארץ ישראל: הוא עמד בתורו בדלפק של חברת "אל על" בשדה התעופה ברומא. יחד אתו היתה קבוצת סטודנטים ישראלים חילונים ואחד מהם נדרש לשלם על משקל יתר...

הלימוד מפתחת פי האתון - עבורנו

ובחכמה ובכח הדיבור (רש"י שם). כל דבר שמתרחש בבריאה צריך להשפיע על האדם, על אחת כמה דברים כשרואה לנגד עיניו תופעות מפליאות. עליו להתבונן וללמוד את הלקח, לשנות את עצמו ולתקן את מידותיו.

בלעם ראה כיצד האתון נוהגת באופן פלאי, פותחת את פיה ומדברת אתו בלשון בני אדם. כל בר דעת היה אמור להתפעל ולהשתומם מן המראה הפלאי הזה, על אחת כמה וכמה בלעם, שהיה נביא ה', יודע דעת עליון. אך בלעם ברשעותו התייחס בשוויון נפש למראה אתו הפותחת את פיה ומדברת אליו כאחד האדם. במקום להתפעל ולהזדעזע מכך, הוא משיב לה על דבריה כאילו הוא משוחח עם אדם ולא עם אתון...

אמרה לו האתון: ה' פתח את פי ודיברתי כאחד האדם, אך נשארתי כשהייתי - חמור חמורתיים... ומה אתך? למרות שיש בך דעת ותבונה לא השתנית, נשארתי אותו אדם רשע ומושחת! אם כן במה אתה טוב ממני?!

נמצא אפוא, כי עיקר בריאת פי האתון ועיקר הלימוד מן המעשה המופלא הזה לא נועדו עבור בלעם, שהרי עליו ועל שכמותו הדברים לא השפיעו ולא ישפיעו. עיקר הדבר נועד עבורנו! כשאנו קוראים את הפרשה הזו של האתון הפותחת את פיה ומדברת אל בלעם - הדבר צריך להשפיע עלינו. עלינו להתבונן במעשי ה' ונפלאות הבריאה, ללמוד את הלימודים ולהפיק את

ויפתח ה' את פי האתון ותאמר לבלעם (כב, כח)

בלעם אינו מעלה ומרומם מאתונו

אמרו חז"ל (אבות ה, ו), כי פי האתון נברא בבריאת העולם ביום שיש בין השמשות, כדי שבבוא העת, כאשר בלעם ירכב על אתונו בדרכו לקלל את ישראל, תפתח האתון את פיה כנגד בלעם ותניא אותו מלבצע את זממו.

אומר הזוהר הקדוש: אם הקב"ה הוצרך לברוא בריאה מיוחדת שכזו בבריאת העולם, בוודאי יש לה חשיבות מיוחדת במינה. ומה קרה למעשה? האתון מילאה את יעודה מששת ימי בראשית והטיחה דברים באוזני בלעם, אך בפועל דבריה לא הועילו, שהרי בלעם המשיך בשלו.

ועולה השאלה, אם דבריה לא הועילו, אם כן איזו חשיבות היתה לבריאת פי האתון?

למדנו מכאן יסוד גדול: האתון לא פתחה את פיה בשביל בלעם, היא פתחה את פיה בשבילנו!

למרות שהאתון דיברה כאחד האדם - היא נשארה אתון. ומדוע? כי היא בעל חיים, חיה היתה וחיה תישאר. אין בה דעת וחכמה, אין בה רגשות ומידות. על כן אין לה יכולת לבצע שינוי כלשהו באישיותה הפנימית.

לא כן האדם, אשר זכה להיות "נפש חיה" - "רוח ממללא" (אונקלוס, בראשית ב, ז), יש לו יתרון על החיה והבהמה - בדעת

הלקחים, לשפר ולתקן את מידותינו ולרומם את מעלתנו.

התרוממת? גם הזולת התרומם!

סיפר לי יהודי חסידי מעשה נפלא שקרה לו בשובו באיטליה לארץ ישראל:

הוא עמד בתורו בדלפק של חברת "אל על" בשדה התעופה ברומא. יחד אתו היתה קבוצת סטודנטים ישראלים שלמדו רפואה באחת האוניברסיטאות באיטליה.

לפניו עמד סטודנט שהעמיס את מזוודתו על המסוע לצורך שקילתה. כידוע, לכל נוסע מותר לשאת עמו מטען עד משקל מסוים, ומעבר לכך יש צורך בתשלום נוסף. למזוודה של הסטודנט היה מטען עודף של כמה קילוגרם. לא היתה לו אפשרות לשלם את התשלום עבור המטען העודף והוא ניסה לחמוק מתשלום וטען: "למה שאשלם? אין כאן דברי ערך או חפצים יקרים, בסך הכל מדובר בבגדים אישיים שלי"... אך האחראי לא קיבל את הסברו והוא נדרש לשלם את התשלום, אחרת לא יורשה להעלות את המזוודה למטוס. הסטודנט המשיך להתווכח עם האחראי, אך ללא הועיל. שאר הנוסעים שעמדו אחריו בתור התחילו לאבד את סבלנותם וחלקם קראו לעברו: "נו כבר, אתה מעכב את התור"...

היהודי החסידי לא היה שותף לכך. הוא חיכה לתורו בנחת. כשראה את מצוקתו של הסטודנט, ניגש אליו ואמר: "המשקל של המזוודה שלי קטן, אנו יכולים לצרף יחד את הכבודה של שנינו". ואכן, המשקל המשותף של שניהם יחד לא הגיע לרף המקסימלי. בתחילה האחראי ניסה להתנגד לסידור המורכב, אולם החסיד התעקש, וכשראה האחראי את ההתעקשות שלו - גם הוא הפסיק להתעקש ולהסכים להסדר.

הסטודנט הודה לחרדי על המחווה, עלה על כבש המטוס והתיישב במושב. לא הרחק ממנו ישב החסיד. המטוס המריא. כעבור חצי שעה קם הסטודנט ממקומו, ניגש אל החסיד ושאל אותו: "יש לך תפילין? אתה יכול בבקשה לתת לי להניח?"

אמר לו החסיד: "ודאי". הוא הוציא מתיקו את נרתיק התפילין והעבירו לידי לסטודנט. אמר הסטודנט במבוכה: "לצערי, מעולם לא הנחתי תפילין, אינני יודע איך מניחים. בבקשה תעזור לי"... אמר החסיד: "בשמחה!". הוא הניח לו את התפילין וקרא אתו מילה במילה פרשת קריאת שמע.

מה גרם לסטודנט החילוני לפתוח את לבו? מה הצית את הניצוץ היהודי ששכן בקרבו?

סיפר הסטודנט: "כאשר התווכחתי עם האחראי על משקל הכבודה, ראיתי את המבטים שנעצו בו הנוסעים שעמדו אחריי

בתור, חלקם חברים שלי לספסל הלימודים באוניברסיטה באיטליה. הם לא היו מסוגלים להכיל את המצוקה שלי. ומדוע שיכילו? הרי הם רואים רק את עצמם וחושבים רק על צרכי עצמם, וכשמשו או מישוהו מפריעים להם בדרכם - הם פועלים לסקל אותו מן הדרך.

"מכל אלו שעמדו אחריי בתור" - המשיך הסטודנט - "הזדקרה דמותך לנגד עיני. היית שונה מכולם לא רק בלבוש החיצוני, אלא בעיקר באופן ההתנהגות שלך. ראיתי כיצד עמדת בשלוח ובנחת ולא ניסית להאיץ בי. להיפך. מכל החבורה שעמדה שם, היית היחיד שהואלת לגשת אלי והצעת לי לצרף את הכבודות שלנו יחד. כמוכן, התפעלתי מהתנהגותך והתרשמתי מאצילותך, אך באותה שעה לא היתה לי שהות להרהר בדבר, כי מיהרתי לסיים את הסידורים הטכניים ולעלות למטוס. רק לאחר שהתיישבתי במקומי והמטוס המריא, התפנית לחשוב על מה שקרה לי. ואז החלטתי שאם יש אדם שבמקום לחשוב על עצמו ולדאוג לעצמו רואה את צרכי הזולת לנגד עיניו - זה לא בא בחלל ריק. בוודאי הדבר נובע מציווי התורה ומהמצוות שהוא מקיים.

"לצערי, גדלתי במשפחה רחוקה מאד מהדת ולא זכיתי להתוודע לתורה ולמצוות, אין לי מושג מה עושים ואיך מקיימים אותן. אני מכיר מצוה אחת - תפילין. גם ההיכרות הזו איננה היכרות אישית, שכן מעולם לא זכיתי להניח תפילין. תוך כדי הטיסה החלטתי לגשת אליך ולבקש ממך להניח לי אותן. אני מודה לך על כך מעומק לבי".

עד כאן ההסבר של אותו סטודנט כפי שהוא ראה את הדברים. אך יש לכך הסבר עמוק יותר:

כשבני אדם עומדים בתור בדלפק בשדה התעופה, כולם ממהרים ולחוצים. אך היהודי החסידי התעלה מעל ענייניו האישיים, הוא לא חשב על עצמו אלא על הזולת. בכך הוא שבר את מידותיו. שברת את המידות? התרוממת! אך דע לך שהרוממות שלך לא נעצרה בך, היא השפיעה ורוממה גם את הזולת! הרוממות שלך גרמה ליהודי אחר לטעום לראשונה טעם של הנחת תפילין, וכל זאת בלי שביקשת ממנו לעשות זאת ואפילו לא ברמז!

ועוד נקודה חשובה למדים מכאן. בלעם הרשע יכול להיות אדם מורם מעם, נביא ויודע דעת עליון, אך שום דבר בעולם, גם לא הדבר הפלאי ביותר, לא משפיע עליו לרומם את עצמו והוא נשאר רשע כשהיה.

לעומת זאת, אצל היהודי הכי פשוט והכי רחוק מדת יש בו ניצוץ יהודי, וכשמישהו גורם לו להצית את הניצוץ הזה - הוא ניצת ועולה ממנו להבה גדולה.

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

ביום שלישי הגיע מיודענו לבית משפט. השוטר כבר עמד שם כתובע, ומיד התחיל לומר לשופט: "כבוד השופט, תפסתי את האיש הזה במוצאי שבת האחרונה, כשבירכב שלו, לא תאמין, חמשה עשר אנשים במקום שבעה!"

אין דבר העומד בפני הרצון

יש בכך עדות לכך שטיבו שונה לגמרי, שכן הבעיה אינה עצם ההיעדרות שלו יום אחד מן התפילה, אלא מה שהיא מוכיחה, שהרי אילו היה שש ושמש במה שהוא עושה ואוהב את התפילה, לא היתה קיימת אותה פעם שהוא לא בא... לפיכך, כשפעם אחת אדם לא בא, שואל הקב"ה 'מה טיבו', הוא כבר נכנס לרובד שונה לגמרי ויש לבדוק מה מצבו ומהי מהותו. אמנם, אם מדובר באונס אמיתי, התשובה לשאלתו של הקב"ה היא שטיבו נותר כמו קודם, אולם מכל מקום צריכים היו לבדוק ולחקור אודותיו, שכן אדם שמחסר מעיד שאין הוא שש ושמש במה שהוא עושה.

הרי לנו, ששמחה ואהבה לדבר מביאים לאדם רצון עז לעשות אותה, והוא שגורם לו שלעולם לא יפסיק מעשייתו, ואפילו פעם אחת לא ימצא תירוץ להתחמק מעשיית אותו מעשה.

בעניין זה סיפר **רבי אליעזר הגר** מעשה נחמד, שגם אם לא התרחש במציאות, מכל מקום הוא טומן בחובו לקח אמיתי: במוצאי שבת שבו התחילו לומר 'סליחות' לפי מנהג אשכנז, בקשו חסידי גור הגרים בערד, לנסוע לירושלים לאמירת ה'סליחות' עם האדמו"ר, ולשם כך שכרו אוטובוס מיוחד.

אחד האברכים, המחזיק ברשותו רכב בעל שבעה מקומות, נסע עם הרכב שלו לבד, ותוך כדי הנסיעה הבחין שהאוטובוס עומד בצד כשהוא 'מעלה עשן כלשהו' וכל החברים עומדים בחוץ. בלי להסס הרבה לחץ על הבלמים ועצר לידם בחריקה, ותוך רגעים ספורים הקיפו אותו כולם: "משה, תקח אותי...". כולם היו חברים שלו, והוא לא חש בנוח לבחור מי מהם יסע איתו, ומי דינו להישאר בחוץ, לכן אמר להם: "אני לא מסתכל אחורה ולא אומר מי כן ומי לא, מי שיכול - שיכנס...".

הוא באמת לא הביט אחורה בכלל, אבל כשהרגיש שהאגוז מגרד את האספלט, הבין שלא רק שבעה אנשים נכנסו לשם... התחיל לנסוע כשהוא מתפלל לרבונו של עולם שכל השוטים יהיו עיוורים, אילמים וחרשים, אך התפילה לא התקבלה... עוד רגע ושוטר עוצר אותו ומבקש ממנו לרוקן את הרכב. הוא פתח את הדלת ולתדהמתו יצאו משם חמישה עשר אנשים...

השוטר הנדהם התחיל לצעוק עליו, בו במקום שלל את רשיונו והודיע לו כי בעוד שלושה ימים הוא מוזמן לבית משפט. אבל וחפוי ראש התגלגל האיש עד לירושלים, ומיד לאחר הסליחות נגש לגבאי ואמר לו: "בדרך לכאן הסתבכתי קשות עם המשטרה, אני מוכרח להיכנס לרבי".

הן עם פלביא יקום וכארי יתנשא (כג, כד)

כשהן עומדין משינתם שחרית הן מתגברים כלביא וכארי לחטוף את המצות ללבוש טלית לקרוא את שמע ולהניח תפילין (רש"י) בלעם משבח את ישראל על ההתגברות שהם מתגברים מדי בוקר בבוקר, בקומם בחשק לעשות את רצון בוראם ולחטוף את מצוותיו.

בעניין זה הקשה **הרב הלר** על ברכת הלבנה שבה אומרים: "ברוך... אשר במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם, חוק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם, ששים ושמחים לעשות רצון קונם", ונשאלת השאלה: מנין לנו שצבא השמים 'ששים ושמחים לעשות רצון קונם'? וכי פעם 'ראיינו' כוכב שסיפר שהוא שמח? האם מישהו ראה אותם רוקדים ביחד? מנין לנו שהם שמחים לעשות רצון קונם?

אלא, ישנו יסוד מוסרי גדול מאד בעולם - אין אדם שמסוגל לעשות תפקיד באופן קבוע ללא תירוצים או התחמקויות של חוסר ברירה, אלא אם כן הוא אוהב מאד את התפקיד שלו ושמש מאד במה שהוא עושה. אם אינו אוהב זאת ואינו שמח בכך, מוכרח להיות שאי פעם הוא יחדל מעשיית התפקיד הזה בליט ברירה בגלל אונס כלשהו.

ומאחר שהכוכבים משמשים את בוראם וממלאים את תפקידם ללא הפסקה, והקב"ה נתן להם "חוק וזמן... שלא ישנו את תפקידם", מחייב הדבר שהם "ששים ושמחים לעשות רצון קונם", שכן השמחה מולידה רצון כל כך חזק, הגורם שהתפקידים ייעשו באופן קבוע וללא תירוצים.

על דברים אלו הוסיף המשגיח בישיבת אופקים רבי **אלחנן פרבשטיין** שליט"א בשם **הרב וולבה**, שחז"ל אומרים (ברכות ו ע"ב): "כל הרגיל לבא לבית הכנסת ולא בא יום אחד הקדוש ברוך הוא משאיל בו", ונשאלת השאלה מדוע נאמר 'משאיל בו' ולא 'משאיל עליו'?

אלא, מתרץ רש"י: "משאיל בו - מה טיבו של פלוני, למה לא בא".

וקשה, אומר הרב וולבה, נניח שאותו אדם הוא בן שישים, כבר חמישים שנה הוא בא יום, יום להתפלל, אז מדוע כעת שואלים מה טיבו? הלא נראה, שטיבו החיובי ידוע ומפורסם לכל, ורק פעם אחת קרה לו שלא הגיע.

מכאן, שאם קורה לאדם שפעם אחת הוא לא בא להתפלל,

השופט הסכים והשלושה ירדו למטה והחלו לעצור אנשים בבקשה להיכנס לרכב. נכנסו תשעה, ולא היה שייך להכניס אפילו סיכה נוספת...

כעת הרים השופט עיניים שואלות לשוטר: "איך יכול להיות שהיו שם חמישה עשר איש? הרי אין מקום ליותר מתשעה בדוחק איום!". "במו עיני ראיתי", הצהיר השוטר, אבל השופט נותר מסופק, ולבסוף החליט שכנראה הגזים השוטר ופטר את הנהג מכל וכל. הנהג יצא שמח וטוב לב בזכאותו, ובמסדרון פגש בו השוטר. "יצאת זכאי", אמר לו, "אבל תסביר לי מה קרה כאן, הלא שנינו יודעים שכן היו שם חמישה עשר איש, איך באמת הם נכנסו לשם?".

"אדוני השוטר, פשוט וברור - אתה הבאת אנשים מן הרחוב, וכל אחד מהם רק רצה לצאת, ובשבילך הסכימו להיכנס, במצב כזה לא נכנסים יותר מתשעה. כשאני הכנסתי כל אחד מהנוסעים רצה להיכנס, וכשרוצים - יכולים!".

הנה כי כן, כשאדם רוצה לעשות משהו - שום כוח שבעולם אינו מונע בעדו מלעשות כן!

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור)

כשמע הגבאי במה מדובר, החל לצעוק עליו מה ראה לשטות זו, "אתה צודק", הסכים הנהג לכל מילה, "אבל תן לי להיכנס לבקש ברכה".

הוא נכנס פנימה, וזכה למנת גערות חמה פי כמה מהרבי בעצמו: "מה פשר ההפקרות הזו? מה אתה חושב לך?!".

הוא עמד שם כנוע וקבל את כל מה שמגיע לו ביושר רב, ובסופו של דבר פטר אותו האדמו"ר מלפניו ואמר לו: "טוב, שה' יעזור ותצא מזה".

ביום שלישי הגיע מיועדנו לבית משפט. השוטר כבר עמד שם כתובע, ומיד התחיל לומר לשופט: "כבוד השופט, תפסתי את האיש הזה במוצאי שבת האחרונה, כשברכב שלו, לא תאמין, חמשה עשר אנשים במקום שבעה!".

השופט ראה לפניו אדם דתי ומיד התחיל: "אני לא מבין, לא כתוב בתורה 'ונשמרתם לנפשותיכם'? איך עושים דבר כזה?".

"אדוני השופט", מתנצל הנהג, "לא הסתכלתי אחורה, לא הייתי מסוגל לומר לאחד כן ולשני לא, ולא ידעתי כמה יש שם... אבל, השוטר הזה אומר שהיו שם חמישה עשר אנשים, אני מציע, אפוא, שנרד למטה ונראה אם נכנסים חמישה עשר אנשים לרכב שלי".

פעם הוזמן הרב מטשעבין זצ"ל למעמד הכנסת ספר תורה. המוזמנים התכבדו בכתיבת אות בספר התורה. הסופר הגיש לרב מטשעבין את הנוצה לכתוב את האות, אולם הרב מטשעבין התנצל: "אני חלש, קשה לי לכתוב, תכתוב בשליחותי"

נבואה בזכות עבודת המידות

לרשעים ואכזרים גדולים ומתדבקים בהם כוחות טומאה. בלעם היה עובר את העבירות החמורות ביותר כדי לקבל כוח נבואה מצד כוחות הטומאה. והנה לראשונה הוא קיבל רוח נבואה מאת ה' - "ותהי עליו רוח אלוקים".

איך זה קרה? היתה לו מידה רעה ומושחתת של 'עין רעה'. בכל דבר הוא שם את עינו הרעה. פעם אחת הוא התגבר על המידה הזו והסתכל על ישראל בעין טובה. הוא ראה ש"אין פתחיהם מכוונים זה מול זה", הם אינם מסתכלים זה על זה, ואז בירך ואמר: "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל".

תראו מה הכח של התגברות על המידות. פעם אחת ויחידה הרשע הזה התגבר על המידה הרעה שלו, וכבר הוא זכה לנבואה מה' - "ותהי עליו רוח אלוקים"!

אומר רבי אביגדור מילר זצ"ל: "איש ואשה זכו - שכינה ביניהם" (סוטה יז ע"א). בית יהודי הוא בית מקדש. ומדוע? כי כולו עבודת המידות. הכל מחושב ושקול, כל דבר נעשה מתוך בדיקה ובחינה מדוקדקת. מְדַבְּרִים - רק מה שמותר, אוכלים - רק מה שכשר, לובשים - רק מה שצנוע, ישנים - מתוך ידיעה שאין לאחור זמן קריאת

וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלוקים (כד, ב)

נבואה מאת ה' ולא מכוחות הטומאה

בלעם בירך את עם ישראל שלוש פעמים. הוא בא לקלל, ובמקום זאת נתן להם שלוש חבילות של ברכות. בפעם השלישית נאמר: "ותהי עליו רוח אלוקים", ואומר האונקלוס שהוא קיבל רוח נבואה מאת ה'.

אומר הסבא מקלם זצ"ל: כל הברכות יצאו מפיו בלי שקיבל רוח נבואה מה' אלא מכוחות הטומאה. בפעם השלישית, לראשונה בחייו הוא לא קיבל את הנבואה מכוחות הטומאה אלא מאת ה'! כשם שבכוחות הקדושה יש כוח נבואה, כך אפשר לקבל כוח נבואה מצד כוחות הטומאה. ככל שהם מטמאים את עצמם יותר, כך הם מתדבקים יותר בכוחות הטומאה. אחת הדרכים לקבל כוחות טומאה היא על ידי אכילת דם. שתיים עשרה פעמים התורה חוזרת ומצווה שלא לאכול דם. נפשו של כל בן תרבות קצה מאכילת דם. הרמב"ם כותב שיש עמים שאוכלים דם של בעלי חיים, כדי לקבל כוחות טומאה. על ידי אכילת הדם הם הופכים

שמע. בכל דבר ועל כל צעד ושעל מופעלים מחשבה ושיקול דעת. מה הופך את הבית היהודי לבית מקדש? "מה טובו אהליך יעקב" - זו עבודת המידות. קיומו של הבית היהודי הוא על ידי עבודת המידות.

יד ההשגחה - בזכות הקפדה על קבלה

כשיש עבודת המידות והאדם מתגבר על יצרו, הוא זוכה לסייעתא דשמיא מעל הטבע. שמעתי סיפור מדהים **מרבי יעקב שיש שליט"א**:

אחד מהרוגי האסון במירון בל"ג בעומר היה האברך הרב מנחם זקבך. שמונה שנים לפני מותו הוא קיבל על עצמו קבלה לא לברך ברכת המזון בעל פה אלא מתוך סידור או ברכון. כשהיו נוסעים לטיול בחיק הטבע ומתיישבים לאכול, אך הוא לא היה אוכל לחם אם אין לו ברכון. כשבא להשתתף בחתונה הוא לא היה נוטל ידים לפני שמצא ברכון.

זה לא קל, אבל קבלה זו קבלה והוא התמיד בה עד יומו האחרון. בימי ה'שבעה' ביקש האב מהמנחמים הרבים להתחזק ולקבל על עצמם את הקבלה הזו לעילוי נשמתו.

אחד המנחמים התפעל מן הדבר וקיבל על עצמו לברך ברכת המזון מתוך סידור או ברכון. הוא היה סופר סת"ם. בתקופת הקורונה הוא כתב ספר תורה וכססיים את הספר ביקש למכור אותו. הוא ניגש לאחד הסוחרים והראה לו את הספר, הסוחר בדק את הכתב ואמר: "הכתיבה שלך יפה, אבל יש כמה אותיות שיש מקום לשפר את הגימורים שלהן"..." חשב הסופר בלבו: איזה סוחר ממולח, הוא רוצה לקבל ממני את הספר במחיר טוב, לכן הוא העיר את ההערה שלו על הגימור של האותיות... אולם למרות זאת החליט הסופר לוותר על ההתרוצצות בין הסוחרים והסכים למכור את ספר התורה לאותו סוחר במחיר נמוך יחסית. יום אחד הוא הלך ל'דירת הסופרים' לכתוב ספר תורה חדש. לאחר זמן חש תחושת רعب, הוא נכנס למאפיה סמוכה וקנה לחמניה. הוא חזר לדירה וניגש לכיור ליטול ידים, אך ברגע האחרון נזכר שעליו לוודא שיש שם סידור או ברכון. הוא עבר על הספרים שהיו על המדפים הדירה, היו שם חומשים וגמרות וספרי תהילים, אבל הוא לא מצא שם אפילו סידור או ברכון אחד. הוא חיפש עוד ועוד, עבר ממדף למדף, עד שמצא באחד המדפים העליונים תגלית מיוחדת: ברכת המזון כתובה על קלף. מתברר שאחד הסופרים המומחים שעבד בדירה היא בעבר כתב לעצמו ברכת המזון על קלף בכתב אשורית, ולאחר שעזב את הדירה השאיר אותה לחבריו הסופרים.

הסופר שמח על התגלית, אכל לשובע ובירך ברכת המזון מתוך הקלף. תוך כדי קריאה הוא שם לב לגימורים המושלמים של האותיות של אותו סופר. הוא החליט לכתוב יריעה לדוגמא לפי גימורי האותיות של אותו סופר.

יום אחד התקשר אליו חבר: "יש גביר תלמיד חכם ידוע בניו יורק - רבי שמואל דוד פרידמן, שעומד לכתוב ארבעים וחמישה

ספרי תורה לעילוי נשמת ארבעים וחמישה הרוגי מירון. הוא מחפש ספרי תורה מהודרים, שלח אליו את היריעה שכתבת, אולי הוא יזמין אצלך ספר תורה.

הוא שלח את היריעה לנציג של הרב פרידמן. הוא התפעל מאד מהכתב והזמין אצלו ספר תורה. שאל הסופר: "לעילוי נשמת מי אני כותב את הספר שלי?" אמרו לו: "לעילוי נשמת הרב מנחם זקבך"...

יד ההשגחה! בהיותו בניחום האבלים בביתו של הרב זקבך קיבל הסופר על עצמו לברך ברכת המזון מתוך הכתב - לעילוי נשמתו של הרב זקבך; ובזכות הקבלה הזו נתגלגל לו מן השמים לכתוב ספר תורה - אף הוא לעילוי נשמתו.

שאל את עצמך: מה הקב"ה רוצה ממני

פעם הוזמן **הרב מטשעבין זצ"ל** למעמד הכנסת ספר תורה. המוזמנים התכבדו בכתיבת אות בספר התורה. הסופר הגיש לרב מטשעבין את הנוצה לכתוב את האות, אולם הרב מטשעבין התנצל: "אני חלש, קשה לי לכתוב, תכתוב בשליחותי".

לאחר מכן שאלו את הרב מטשעבין מדוע ויתר על כתיבת האות בעצמו, אמר: "ראיתי בין המוזמנים אדם מחלל שבת. הוא כמוכן לא כתב את האות בעצמו, אלא רק אחז בידו של הסופר שכתב את האות. אם אני הייתי כותב את האות בעצמי, האדם ההוא היה עלול להיעלב, למה רק הוא אינו כותב בעצמו את האות. אך כשיראה שאפילו הרב אינו כותב בעצמו - תנוח דעתו". הרב מטשעבין חס על כבודו של מחלל שבת!

יהודי בא להתייעץ עם **רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל**: "אני רוצה לערוך חתונה צנועה וקטנה, האם אפשר לצמצם בהזמנות?". אמר לו רבי שלמה זלמן: "אשריך שאתה עורך חתונה צנועה, אבל אל תצמצם בהזמנות. גם אם רוב המוזמנים לא יבואו לחתונה, כשהם יקבלו את ההזמנה לביתם תיגרם להם שמחה והם יברכו אותך. בפעולה קטנה אתה יכול לגרום לאחרים שמחה, ולך - ברכה, איך אפשר לוותר על כך?"...

יש תלמיד חכם גדול שהוצעו לו שתי משרות בישיבות שונות. משרה אחת - מכובדת, בישיבה מצוינת, ומשרה שניה - בישיבה לבחורים מתקשים. כיצד יידע מה לבחור? אמר: עלי לשאול את עצמי מה הקב"ה רוצה ממני.

אבא שיש לו כמה בנים טובים וכן אחד בעייתי, מי מהם צריך יותר את העזרה של האבא? הרי הבנים הטובים כבר יידעו להסתדר בכוחות עצמם, אך הבן הבעייתי זקוק לעזרה של האבא, הדבר אינו סובל דיחוי, כי זה עניין של פיקוח נפש! אמר אותו תלמיד חכם: כולם ילדים של הקב"ה, אבל במי הקב"ה רוצה שאטפל? בילדים המתקשים, אלו הזקוקים לעזרה.

הוא ויתר על כבוד, ויתר על משכורת מכובדת, והעדיף את המשרה הפחות נוצצת והיותר קשה ומפרכת. את זה הקב"ה רוצה! לימים הקב"ה גמל לו על כך והוא זכה במשרה מכובדת ביותר. (רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

לפני כמה חודשים הגיעה שופטת חדשה והיא ראתה שהוא מגיע רק בתשע וחצי. תגובתה היתה נחרצת: "בשום אופן לא! אין כזה דבר! בשמונה אתה פה!" עורך הדין ניסה להסביר לה - "תביני מה הולך פה, אני מוסר שיעור תורה כל בוקר", אבל זה היה כמו לדבר אל הקיר...

בדרך שאדם רוצה לילך - מוליכין אותו

עמד על סוגיה זו וחזר על הדברים הללו בניסיון להחדיר אותם לעצמות של השומעים: ראו נא מה שהולך פה בגמרא: מה מבקשים מאדם? רק תרצה. תרצה על אמת! תרצה להתעלות, תרצה להתחזק, בתורה, ביראת שמים, לדעת ש"ס. אבל לא סתם תרצה - תרצה באמת, "תרצה!" כך חזר ואמר עשרות פעמים. וקרא בקול: ומה ההבטחה? "מוליכין אותו" "מוליכין אותו!". איזה פתח תקווה בשבילנו דברי חז"ל הללו - בדרך שאדם רוצה לילך, איזו סיעתא דשמיא יכולים לקבל. מבהיל ומרעיד. ישמע חכם ויוסף לקח, תן לחכם ויחכם עוד.

האמת, שאפשר להיווכח במציאות בסיעתא דשמיא שמקבלים כאשר רוצים באמת, אבל אין צורך להאריך בהוכחות מהמציאות, כי אם כך כתוב בגמרא - זו המציאות וזו האמת של עניני העולם כולם אם תרצה כסף - נותנים לך. אם תרצה תענוגי העולם הזה - יתנו לך. ואם אתה מעוניין להיות בן עליה, לזכות לתורה, יראת שמים, מצוות ומעשים טובים - גם לך "מוליכין אותו", תהיה לך סיעתא דשמיא.

העורך דין שרצה זוכה

יש בבני ברק סמינר של הרב כהנא שליט"א, לפני כמה ימים הוא פגש אותי ואמר: "אני חייב לספר לך מעשה. שיש בו חיזוק גדול".

הוא עצמו אומר שיעור בדף היומי בקרית "ישמח משה" הסמוכה לקרית אונו וגני תקוה, והוא סיפר שיש להם בקריה עורך דין האומר שיעור דף היומי פעמיים ביום - בחמש וחצי בבוקר עוד לפני התפילה, ושוב בשמונה. יש ציבור גדול של שומעים. מה יעשה העורך דין, הוא צריך להיות בבית משפט של הערכאות, יש לו בעיה - בית המשפט מתחיל בשמונה, והוא, בשמונה אומר שיעור. אז בסיעתא דשמיא היה לו סידור ממושך עם השופט, שהוא מגיע רק בתשע וחצי. בתיק הראשון לא הוא מטפל, כי הוא עסוק בשיעור.

לפני כמה חודשים - החליפו את השופט, הגיעה שופטת - איזבל (כלשונו). עוד לא נכנסה ממש לתפקידה השוטף, וכבר החלה את תקופת הניסיון, והיא ראתה ככה שהוא מגיע רק בתשע וחצי. תגובתה היתה נחרצת: "בשום אופן לא! אין כזה דבר! בשמונה אתה פה!" הוא ניסה להסביר לה - "תביני מה הולך פה, יש לי שיעור",

אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואך את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה (כב, כ)

בפעם הראשונה הגיעו ובאו השלוחים לבלעם, והקב"ה אמר לו: "מי האנשים האלה עמך". "בלק בן ציפור שלח אלי".

"לא תלך עמהם" - אל תלך, אל תקלל.

שלוחי בלק הגיעו פעם שניה, הוא שאל את הקב"ה וה' אמר "אם לקרוא לך באו האנשים - לך איתם". והקב"ה הוסיף: "ואך את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה".

מה קרה פה? בתחילה נאמר לו לא ללכת, ואחר כך כן ללכת ועם תנאי "ואך את הדבר", ואז "ויחר אף ה' כי הולך הוא" - הלא ה' אמר לו ללכת!

הרמב"ן מבאר את בטוב טעם ודעת, תראו בפנים.

למעשה הדבר מבואר בחז"ל (מכות י ע"ב): "מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים - בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו. מן התורה, דכתיב: 'לא תלך עמהם', וכתוב: 'קום לך אתם'; מן הנביאים, דכתיב: 'אני ה' אלקיך מלמדך להועיל מדריךך בדרך תלך'; מן הכתובים, דכתיב: 'אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן'". הגמרא לא שואלת מפורש, אבל זו המשמעות מדברי הגמרא, שהוקשתה לה הקושיה הנ"ל, ועל כך מיישבת הגמרא: "בדרך שרוצה אדם לילך מוליכין אותו". הקב"ה הרי אמר לך לא ללכת, ואם כן כשהם באו פעם שניה, היית צריך לומר - כבר אמרתי לכם שהקב"ה אמר לא ללכת, מה באתם שוב!?

ומדוע באמת הם באו? - כי מראש הוא כבר סילף את דבר ה'. הקב"ה אמר לו - "אל תלך עימהם", והוא הסביר שה' אמר לי לא ללכת עם חנטרישים שכמותכם. אני - כך אמר בלעם - יוצא לדרך רק עם שרים, אוהו, - עם פלאפלים, ולא עם סתם שמאטעס כמוכם...

אם ככה, הם שלחו לו שרים גדולים ונכבדים.

זאת אומרת, שבשמים ראו כי הוא מעוניין ללכת דווקא, ואכן כאשר הם באו אליו פעם שניה, הוא שאל שוב את הקב"ה. מה אתה שואל ומיתמם? ברור אפוא שגם אחרי ששמעת מהקב"ה לא ללכת, אתה רוצה בכל זאת להיכנס לתוך הניסיון והעבירה בכח, בבקשה "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו".

בצעירותי שמעתי 'שמועס' [-שיחה מוסרית] מהקדוש והטהור **רבי יחזקאל לונשטיין** זצ"ל, שידוע היה כבעל רוח הקודש. הוא

האם אפשר לדחות את התיקים שלנו לשעה מאוחרת יותר, מידי בוקר?"

"אני מוכן, אין לי בעיה, מאה אחוז" - השיב מיודענו - "אבל חושבני שיש בעיה עם השופטת... עכשיו היא עם שפעת, פעם הרגל שבור, פעם עניינים אישיים, אבל סוף כל סוף הסיפורים יסתיימו, והיא, לא מוכנה".

אמר: "אצלי זה עניין של חצי שנה, וחשוב לי מאד, אני אדבר איתה".

"אדרכה, לך ותדבר איתה".

הוא הגיע אליה והיא ראתה אותו שהוא לא אחד מה"דוסים השחורים" הללו, ראתה "אחד משלנו", שבא ומבקש בתמימות שיש לו השתלמות חצי שנה - "בסדר גמור", נתנה לו. והעו"ד דןן אוטומטי נהיה משוחרר.

אומר לי הרב כהנא: וראינו עין בעין בחוש את ההשגחה של הבורא עולם - "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו". הוא כל כך רצה להגיד את השיעור, ללמוד וללמד, אז כל פעם היה בובע מעש'ס אחר, ועתה יש לו חצי שנה נוספת של שקט על הראש.

אתם מבינים לבד שזה הקב"ה.

ישנו פתגם "אין דבר העומד בפני הרצון". מדוע? כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, יש לו סיעתא דשמיא.

(רבי ראובן קרלנשטיין שליט"א - יחי ראובן)

אבל זה היה כמו לדבר אל הקיר - "שום דבר, בשמונה אתה פה. אבן, לא זזה מהמקום" [איך הוא אמר? איזבל].

נראה היה כי לא תהיה לו ברירה והוא יאלץ לנסות לקחת ממלא מקום למסור את השיעור. קשה אמנם למצוא ת"ח שיגיד שיעור אחרי שהשומעים מתרגלים לשמוע מפי מגיד שיעור מסוים, אבל אין ברירה.

שבוע לפני שהיא התחילה את התפקיד המעשי והרשמי, לא עלינו ולא עליכם, נפלה ושברה את הרגל. ה' ישמור. יותר מחודש היתה לה זכות הבראה. טוב, יש לו שקט חודש שלם - לשבת וללמוד. יום לפני שהיא חזרה מההבראה, הגיעה ידיעה שהשופטת עסוקה במקרה מסובך בעניינים פרטיים דחופים ומאוד לחוצים, לכן הגעתה מתעכבת לשבועיים נוספים לסידורים ועניינים. בסדר.

מספר לי הרב כהנא, שאני מכירו שהוא מאוד נאמן ודייקן. יום אחד לפני שהיא מסיימת את השבועיים לעניינים האישיים החשובים, היא קיבלה שפעת. ובינתיים הוא יושב ולומד, ברוך ה', א-מחייה, שקט.

אתם יודעים כי עורכי דין, בתוך בית המשפט, בעת הדיון, הם רבים זה מול זה, אבל בחוץ הם ידידים טובים. והנה יום אחד מגיע אליו העו"ד השני שמולו - ה'בר פלוגתא' הקבוע שלו, ואומר לו: "תשמע, יש לי עכשיו הזדמנות נפלאה של השתלמות,

הלב הוא הרבה יותר מסתם משאבה. זהו איבר מורכב ומתוחכם המכיל שפע של תכונות שהופכות אותו לייחודי באמת

חכמת הלב

חמצן וחומרי מזון לתאי הגוף ולסלק חומרי פסולת מקרבנו. אבל הלב הוא הרבה יותר מסתם משאבה. זהו איבר מורכב ומתוחכם המכיל שפע של תכונות שהופכות אותו לייחודי באמת.

אחד הדברים המדהימים ביותר בלב הוא היכולת שלו להסתגל לתנאים משתנים. כאשר אנו מבצעים פעילות מאומצת, למשל, קצב הלב שלנו עולה כדי לספק יותר חמצן לשרירים שלנו. כאשר אנו ישנים, קצב הלב שלנו מואט כדי לחסוך באנרגיה. היכולת הזו להסתגל לדרישות המשתנות חיונית לקיומנו והיא מלמדת על החכמה האדירה של הקב"ה בבריאה.

תכונה ייחודית נוספת של הלב היא רקמת השריר המיוחדת שלו. שלא כמו שרירים אחרים בגוף, שריר הלב לעולם לא מתעייף. הסיבה לכך היא שללב יש מערכת חשמלית מובנית משלו, השולטת בהתכווצויותיו. כך הלב פועם בצורה מתואמת ויעילה מבלי לבזבז אנרגיה, כביכול יש לו שכל בפני עצמו...

מדי בוקר, בעת שאני אומר את מילות התפילה "מודה אני", אני משתדל לחשוב מעבר למילים הפשוטות ולהכניס כמה שיותר כוונה בהודאה הזאת שאנו נותנים לבורא העולם, שנתן לנו יום נוסף של חיים.

אני משתדל גם לחשוב על כל המתנות שקיבלתי בעת שקמתי משנתי. וכך הגעתי לחשוב על האיבר הלא גדול שבאמצעותו מגיעה החיות לכל גופנו, מכף רגל ועד ראש.

אכן, אני מדבר על הלב. כשחשבתי עליו, ולאחר שחקרתי אודותיו - הודיתי לה' יתברך מעומק ליבי... החכמה שטבע הבורא בלב היא בלתי נתפסת. ועל כך בשורות הבאות.

אפשר להמשיל את הלב למנוע שמניע את הגוף שלנו. תפקידו הפשוט הוא להזרים דם דרך הוורידים והעורקים שלנו, כדי לספק

- לאחר מכן מתכווץ החדר הימני ומזרים דם מהלב אל הריאות דרך עורק הריאה. בריאות הדם קולט חמצן ומשחרר פחמן דו חמצני.
- הדם העשיר בחמצן חוזר אל הלב דרך ורידי הריאה ונכנס לפרוזדור השמאלי. לאחר מכן הפרוזדור השמאלי מתכווץ ודוחף דם דרך ססתום חד כיווני לתוך החדר השמאלי.
- החדר השמאלי, שהוא החדר הגדול והחזק ביותר של הלב, מתכווץ בכוח ומזרים את הדם העשיר בחמצן אל מחוץ ללב ואל הגוף דרך אבי העורקים - העורק הגדול ביותר בגוף.

*

למעשה, זהו הסבר חיצוני בלבד. כי אם המשלתי את הלב למכונה, הרי שצריך להבין מה מקור האנרגיה של המכונה המשוכללת שבגופנו. המערכות שהזכרתי עובדות נפלא, בדיוק מדהים ובשיתוף פעולה יוצא דופן. גם מערכת הדחפים החשמליים - בהם לא עסקנו במאמר זה - היא מארג מפעים בחכמתו ובדיוקו.

אבל איך כל זה עובד באמת? איפה ה"סוללה" שמפעילה את הלב? לנו כיהודים מאמינים בני מאמינים - התשובה ברורה: ריבון העולמים, הוא המפעיל את כל המערכות שבעולמנו וגם את אלה שמחוזה לו.

על כך בהחלט ראוי לומר "מודה אני!"

הלב הוא מכונה משוכללת שבדרך הטבע אינה אמורה להתקלקל. הוא מכיל מספר ססתומים המבטיחים כי הדם יזרום בכיוון הנכון. ססתומים אלו מונעים את זרימת הדם חזרה אל הלב לאחר שאיבתו והם מבטיחים כי הדם יזרום דרך הלב בצורה חלקה ויעילה.

אבל אפשר לומר שהתכונה המיוחדת והמופלאה שיש בלב - ובלב האדם במיוחד - היא האפשרות שלו לחוש ברגשות, כמו רחמים, חיבה ועוד רגשות נפלאים שהופכים אותנו לאנושיים. ומעניין לציין, שפעילות הלב משתנה בהתאם לרגש השולט בו באותו הזמן.

אז איך המכונה הנפלאה הזאת פועלת?

לבב ארבעה חדרים: הפרוזדור הימני, הפרוזדור השמאלי, החדר הימני והחדר השמאלי. הפרוזדורים הם החדרים העליונים של הלב והחדרים הם החלקים התחתונים. ארבעת החלקים הללו פועלים בהרמוניה נפלאה, באופן הבא:

- דם נכנס לפרוזדור הימני מהגוף דרך שני ורידים גדולים הנקראים הווריד הנבוב העליון והווריד הנבוב התחתון. לאחר מכן הפרוזדור הימני מתכווץ, וכך דוחף דם דרך ססתום חד כיווני לתוך החדר הימני.

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

האם מותר להעיר משינה ע"י ציצית?

גיטין דף מד

צרם אוזן בכור

ולכאורה יש לעיין מהו ההיתר בזה, הרי אסור להשתמש בחוטי הציצית שום תשמיש משום ביזוי מצווה. אבל באמת שמעתי מהגר"נ קרליץ שליט"א, שכל האיסור להשתמש בציצית, זהו דווקא כשמשמש בזה תשמיש של חול, שזה מוגדר כביזוי למצווה ואסור. אבל אם משתמש בחוטי הציצית תשמיש של מצווה מותר.

וממילא לפי זה, בוודאי שמותר להעיר אדם לתפילה על ידי הציצית, שזה נחשב כדבר מצווה, ומותר להשתמש בחוטים לצורך מצווה.

(שלמים מציון)

הגאון רבי בן ציון פלמן זצוק"ל, דן האם מותר להשתמש בציצית ומספר ששמע על מרן הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שבתקופה שהיה משגיח בכפר חסידים, היה לפני התפילה בבוקר נכנס לחדרים של הבחורים כדי לעוררם לתפילה, וכאשר ראה שבחור לא התעורר, היה מעוררו על ידי הציצית. הוא היה נוגע בציציותיו באוזנו של הבחור, שהיה מתעורר מיד. ועיין בזה בהקדמה לספר 'לב אליהו' (עמוד 68, בהוצאה החדשה) שסיפר על כך בהרחבה, ושמעתי גם מאחד מתלמידי הישיבה מאותה תקופה, שהצביע על אוזנו ואמר: "אוזן זו זכתה שיכנסו בה מציציותיו של ר' אליהו לאפיאן..."

האם מותר לבנות בית כנסת באמצעות פועלים גויים?

בזיון למצוה. ויש אומרים שאף אם הפועלים הגויים שבמקום מומחים יותר מהיהודים, יש להעדיף את היהודים, אך המנהג להקל בכך. וכן אם יש הפרש רב במחיר הבנייה בין פועלים יהודים לגויים - ניתן להקל בכך, אך את סיוע הבנייה יש לבצע באמצעות יהודי שומר תורה ומצוות.

[שו"ע קנ, א, משנ"ב ב, וביה"ל ד"ה לבנות; בו"מ דרשו, 2 ו'4]

מצוה על בני העיר לבנות בית הכנסת. יש אומרים שמצוה זו היא מדאורייתא, הכלולה במצוות "ועשו לי מקדש", ויש אומרים שזו מצוה מדרבנן. ואף כשכבר יש בית כנסת בעיר - אם אין מקום לכל המתפללים, מצוה לבנות בית כנסת נוסף. ואין לבנות בית כנסת, או לתקן את צדו הפנימי, באמצעות גויים, משום שיש בכך

בבית כנסת שמתקיימים בו מנינים בכל שעות היממה - חובה לייחד חדר ללימוד!

בידם) לרכוש ספרי נביאים הכתובים על גבי קלף. ואם אין בבית הכנסת מקום שהציבור יכולים ללמוד בו - כגון שמתקיימים בו מנינים לתפילה במשך כל היום - חובה לייחד מקום נוסף ל'בית המדרש', שבו יוכלו ללמוד.

[שו"ע קנ, א, משנ"ב ג, שעה"צ ד, וביה"ל ד"ה ולקנות; בו"מ דרשו, 13-11]

חובה על הציבור לרכוש עבור בית הכנסת ספר תורה, וכן את כל הספרים הנחוצים ללומדי התורה: תנ"ך עם פירוש רש"י, משניות ותלמוד בבלי ומפרשיהם, רמב"ם, טור, שולחן ערוך, ועוד. ואף אם אין בין מתפללי בית הכנסת הקבועים מי שילמד בספרים אלו, חובה לרוכשם כדי שתהיה אפשרות למתפללים מזדמנים ללמוד בהם. ונחלקו הפוסקים אם נדרש מהציבור (כשהיכולת

האם יש ענין הלכתי בכך שחלל בית הכנסת יהיה גבוה יותר מקומת בנין ממוצעת?

הגבוהים מבית הכנסת; ויש אומרים שהסיבה היא משום שסומכים על שיטת אחד הראשונים שהלכה זו אמורה ביחס לחלל הבית, כלומר, שגובה חללו של בית הכנסת צריך להיות גבוה מחלל בתי המגורים, ועל כך אכן מקפידים בבתי כנסת רבים.

[שו"ע קנ, ב, ומשנ"ב ה; בו"מ דרשו, 15 ו'18]

בית הכנסת צריך להיות גבוה מבתי המגורים שבעיר; ויש אומרים שאם הוא עומד במקום הגבוה שבעיר, אין צורך שיהיה גבוה מ'יתר הבתים. ואם יש בית כנסת אחד הגבוה מבתי העיר - יש אומרים שאין צורך לבנות את בתי הכנסת האחרים באופן זה. ובמקומות רבים אין מקפידים על כך, משום שבלאו הכי קיימים בתים של גויים, או של יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות,

* אם ספר התורה נלקח ממקום אחר, ומחזירים אותו למקומו בסיום התפילה - צריכים כל הקהל ללוותו למקומו; אולם אם מחזירים אותו לפני סיום התפילה - יש אומרים שאינם צריכים ללוותו.
* כשמחזירים את ספר התורה מהבימה אל ארון הקודש - צריכים המגביה והגולל ללוותו עד ארון הקודש, ולהמתין שם עד שיכניסוהו לארון.
* מנהג ישראל מימות עולם לנשק את ספר התורה כשעובר לפניהם, ומחנכים גם את הילדים לעשות כן. יש שנהגו לנשק בפיהם, ויש שהקפידו שלא לנשק ישירות בפה, אלא באמצעות היד.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

סיימת שמונה עשרה ואתה ממתין לעומד מאחוריך שיסיים - מה מותר לך לעשות כעת?

רשאי לומר פרקי תהילים, ויש שהתיר רק לומר יחד עם הציבור, כשאומרים תהילים לאחר התפילה. ולימוד תורה - מעיקר הדין מותר אף בדיבור ובכתיבה; ויש שאסר בדיבור, והתיר ללמוד במחשבה.

מי שסיים תפילת שמונה עשרה, אלא שאינו יכול לפסוע לאחוריו מחמת שהעומד מאחוריו טרם סיים את תפילתו - יענה לכל 'דבר שבקדושה', כולל כל 'אמן' שהוא, ואף 'ברוך הוא וברוך שמו'; וכן יאמר 'עלינו לשבח' עם הציבור. ונחלקו הפוסקים אם

[משנ"ב קכב, ד; בו"מ דרשו, 9]

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666